

Núm. 96 desembre 2008

SUMARI

- Propera renovació de la Junta.
- Cicle de conferències "La Sociologia davant la crisi".
- Sobre el Concurs de Joves Sociòlegs
- Informacions: Ciències Socials a l'Institut d'Estudis Penedesencs. Jornades sobre Monoparentalitat i diversitat familiar.

- Espai d'Opinió: *L'hora de la Sociologia?* Marina Subirats.

Coordinació: Eulàlia Solé

Secretaria: Blanca Betriu

Associació Catalana de Sociologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

M. Aurèlia Capmany, 14, 08001 Barcelona

Tels. 93 552 91 04

Fax: 93 270 11 80

Correu electrònic: bbetriu@iec.cat

Web: <http://acs.iec.cat>

Propera renovació de la Junta

Durant el V Congrés Català de Sociologia, que se celebrarà a Barcelona els dies 17 i 18 d'abril d'enguany, hi haurà una Assemblea de socis i sòcies en la qual es votarà la renovació de la Junta actual. Properament s'enviarà per correu postal i electrònic la convocatòria de candidatures.

Cicle de conferències "La Sociologia davant la crisi"

Aquest cicle s'iniciarà amb la conferència organitzada conjuntament amb la Societat Catalana d'Economia (SCE), la qual emprèn per la seva part un cicle sota l'epígraf, *Cap a on ens porta la crisi?* L'esmentada conferència serà dictada per Alfred Pastor, el proper 16 de febrer, i portarà per títol, *Podem sortir de la crisi sense els països emergents?* El lloc i l'hora es podrà trobar properament a la pàgina web de la SCE.

Sobre el Concurs de Joves Sociòlegs

Tres són els treballs que opten a aquest Premi, instituït per l'Associació Catalana de Sociologia l'any 1996 i dotat amb 2.000 euros, el qual es lliurarà a la seu de l'IEC el proper 22 d'abril. La comissió avaluadora està constituïda per: Dolors Mayoral (Universitat de Lleida), Xavier Rambla (Universitat Autònoma de Barcelona) i Cristina López (Universitat de Barcelona i membre de la Junta de l'ACS).

Informacions diverses

Ciències Socials a l'Institut d'Estudis Penedesencs

L'Institut d'Estudis Penedesencs acaba de crear una secció de Ciències Socials, impuls que sens dubte implica una regeneració i una major obertura acadèmica de l'entitat. Regeneració perquè els impulsors són persones que provenen de l'àmbit universitari estudiantil, i per tant gent jove, i obertura acadèmica en tant que les matèries que es tractaran no havien estat estudiades per l'IEP encara de forma exclusiva. La intenció és incloure un ampli ventall de disciplines relacionades amb les ciències socials, com ara les àrees de sociologia, polítiques, economia, relacions laborals, dret, geografia, treball social, antropologia, etc.

El projecte es va emprendre el juliol de 2008 gràcies al recolzament del President Ramon Arnabat, interessat en obrir nous camps d'estudi a l'entitat cultural i acadèmica, mentre la iniciativa va anar a càrrec d'alguns estudiants de Ciències Polítiques i de l'Administració de la Universitat Pompeu Fabra.

L'objectiu inicial és la divulgació de temàtiques sociològiques, politològiques i econòmiques que afectin a la societat penedesenca. Les primeres passes de la secció són tímides però segures, engrescadores i possibles: exposició i debat de treballs de recerca personals, conferències a càrrec de professionals i estudiosos de les ciències socials o bé debats sobre temàtiques

d'actualitat. El camp de treball seran les comarques del Penedès –el Baix Penedès, l'Alt Penedès i el Garraf, amb abast territorial fins a l'Anoia-, des de l'àmbit municipal, comarcal o supracomarcal. També hi ha el propòsit de col·laborar amb entitats de tipus acadèmic i de recerca de l'àmbit propi, ja sigui per realitzar treballs de camp a les comarques -i així poder contribuir als estudis que es fan des de l'àmbit de les ciències socials-, o bé per participar en actes d'aquestes institucions ja consolidades.

Els temes d'interès a tractar podran ser la immigració al Penedès, el nivell formatiu de la població, les desigualtats socials, l'evolució dels sectors econòmics, la participació política, l'electoral o l'associativa, etc. Fer divulgació d'aquests temes per donar explicacions, descripcions, propostes, i fins i tot alertes a la nostra societat, pot ser d'un interès social cabdal, en aquestes comarques actualment perifèriques de les administracions de la Generalitat, l'Estat i les diputacions corresponents.

A la llarga, està previst realitzar estudis propis, amb el màxim rigor i validesa possibles, amb finalitat divulgativa i de recerca, tot i que per això caldria un equip de treball més ampli i permanent dins la secció, així com un mínim recolzament financer que ara no es té. També es preveu col·laborar amb administracions públiques del Penedès per a la realització de treballs i estudis que els puguin interessar, de manera que els convenis amb aquestes entitats serien benvinguts.

Josep Guillén Viñas
Cap de la secció de Ciències Socials de l'IEP

Jornades sobre “Monoparentalitat i diversitat familiar”

Desenvolupament del Curs d'Extensió Universitària *Les famílies monoparentals des d'una perspectiva de gènere*, de caràcter semipresencial, que tindrà lloc entre el 6 de febrer i el 8 de maig del 2009, a la Facultat d'Economia i Empresa de la Universitat de Barcelona.

Aquest Programa és desenvolupat com a activitat bianual, interuniversitària i intersectorial pel Grup “Copolis. Benestar, Comunitat i Control Social” del Departament de Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions de la Facultat d'Economia i Empresa de la Universitat de Barcelona, i el Departament de Sociologia i Antropologia Social de la Universitat de València. A més col·laboren l'Institut de la Mujer del Ministerio de Igualdad, la Secretaria de Polítiques Familiars i Drets de Ciutadania i l'Institut Català de les Dones de la Generalitat de Catalunya, el Màster Oficial i Doctorat en Sociologia de la Universitat de Barcelona, i la Federació Catalana de Famílies Monoparentals, l'Associació Catalana d'Atenció Precoç, i l'Associació d'Acció Social i Cultural Adalquí.

En aquesta edició, el Programa desenvoluparà, com a part del seu contingut, les Jornades ***I la teva com és?. Monoparentalitats i diversitat familiar***", organitzades per Copolis i la Generalitat de Catalunya a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. El curs pretén constituir-se com un espai d'encontre, intercanvi, reflexió i debat de les persones i grups que estem treballant en l'àmbit de les famílies monoparentals, ja sigui des de la recerca acadèmica, la intervenció professional, el disseny, desenvolupament i implementació de polítiques públiques o bé des de la pròpia experiència de viure en aquests grups de convivència familiar. Es proposa igualment, fomentar les anàlisis multidisciplinars i multisectorials per tal d'actualitzar i aprofundir en els coneixements sobre les famílies monoparentals per visibilitzar les seves realitats i necessitats.

Per ampliar informació podeu consultar la pàgina web: www.copolis.org, i per qualsevol dubte podeu fer-ho a: copolis@ub.edu o bé al 93 402 43 08 de dilluns a dijous de 10 a 15 hores.

Elisabet Almeda (Universitat de Barcelona)
Dino Di Nella (Universitat de Barcelona)
Sandra Obiol (Universitat de València)
Coordinació del Curs de Postgrau

Espai d'opinió

Es poden oferir articles per ser publicats, així com enviar rèpliques curtes a la manera de *Cartes dels lectors*. En ambdós casos, dirigir-vos a Eulàlia Solé a l'adreça de la secretaria de l'ACS: bbetriu@iec.cat L'Associació Catalana de Sociologia no ha de compartir necessàriament l'opinió dels seus col·laboradors.

L'hora de la Sociologia?

Marina Subirats

Fa temps que la sociologia recula, us hi heu fixat? Prenguem un exemple senzill, les prestatgeries de les llibreries. Cada vegada menys, o fins i tot inexistents. Substituïdes per: immigració, estudis de gènere, alguna cosa de ciutats, els joves, la pobresa... Gairebé a la vora dels llibres d'autoajuda i ben lluny de les prestatgeries on floreixen la història o l'economia, àmbits acadèmics que han tendit a consolidar-se i a expandir-se en els darrers anys.

No és per atzar... Recordo una època en què era la sociologia la que creixia a les llibreries, no a Espanya -on estava pràcticament prohibida- però si a França, a Anglaterra, a Itàlia, a Amèrica Llatina. Eren els anys seixanta i els setanta, quan l'interès de molta gent, i també dels acadèmics, estava en gran part abocat cap a lògiques de canvi social, de construcció de societats més justes, més igualitàries i més lliures.

Tot allò va passar, emportat per una empenta capitalista que va anar imposant l'hegemonia de determinats objectius, de determinats valors. El coneixement no és de dretes ni d'esquerres, però no creix en una torre de vori, sinó al mig d'un món ple d'interessos contraposats, en lluita constant. I determinades circumstàncies afavoreixen determinades parcel·les del coneixement, i no d'altres... Els anys darrers han propiciat el creixement de l'economia, d'un cert

tipus de discurs i d'anàlisi econòmic. Útil, en molts aspectes, perquè ha permès crear, per exemple, un conjunt d'indicadors legitimats i acceptats com a mesures vàlides de les evolucions conjunturals, de les desigualtats internacionals. La competència entre països ha conduït a l'interès per la mesura de qui és més fort, encara que només fos per saber on calia invertir. Es tracta, sens dubte, de mesures que ens ajuden a conèixer alguns aspectes de la realitat, especialment en una conjuntura de globalització en què les interrelacions es tornen decisives, però alhora es tracta de mesures parcials que, per exemple, comptabilitzen com a riquesa actes que sovint consisteixen en destrucció de riquesa, com per exemple les deforestacions.

La crisi actual ens hauria de permetre replantejar les coses. Repensar què vol dir valor, per exemple, més enllà del valor de canvi. I tantes coses. No d'avui per demà, però si més a fons. I, en aquest sentit, penso que potser torna a ser l'hora de la sociologia, i de treballar per construir-la a l'entorn d'uns quants objectius. Perquè, com tots els sabers, la sociologia és una eina que serveix per a algunes coses i no per a altres. Per a determinats objectius i no per a altres. En aquest període d'hegemonia del pensament capitalista, la sociologia no ha desaparegut, però ha malviscut fragmentada, com si es tractés d'una eina per impulsar la revolta, les formes de protesta, l'existència de pobresa, o per explicar l'existència d'un vot de dretes, en conceptes tan estrambòtics com els de "dreta sociològica", per exemple. Com si es tractés d'un intent d'uns quants entestats en seguir parlant de l'espectre amagat d'una societat que, en la realitat, no és sinó una massa amorfa conduïda per la televisió i el desig de consumir.

Com a professionals de la sociologia sabem, però, que si alguna cosa es pot afirmar és que la societat no avança sempre en la mateixa direcció, i que es produeixen canvis sobtats de modes i tendències. I, en una societat que en tants aspectes canvia tan de pressa com la nostra, aquests canvis de tendències encara s'acceleren, malgrat totes les resistències existents. I sabem també que les societats són

una cosa molt diferent d'un conjunt amorf d'individus, i que les aparences solen estar governades per impulsos més de fons, difícils de llegir, però cabdals per entendre què passa i què pot passar. Fa temps que molta gent veu venir el que ara apareix com una crisi, i en sap fer el diagnòstic. Simplement, era gairebé impossible que algú se l'escoltés, aquest diagnòstic, havent-hi tanta gent interessada en negar-lo i afirmar que estàvem en el millor dels móns.

Ara bé, quan el projecte de societat mostra que és un camí cap al desastre, que té totes les probabilitats d'augmentar la guerra, la desgràcia, la misèria, els desequilibris naturals, i de no saber aprofitar tot allò que de positiu ha aconseguit la humanitat a partir del coneixement, fora lògic pensar que l'hegemonia d'aquest model s'acaba. I que cal trobar-ne d'altres, més sensats, més equilibrats, més previsors, que no solament valorin el creixement, sinó també les possibilitats de manteniment pel futur, els nous equilibris necessaris, la disminució de la violència. Que ens permetin de pensar com ha de ser una societat de l'abundància, quan per primera vegada la humanitat té la possibilitat de gaudir-ne, i quins són els límits d'aquesta abundància i d'allò que pot acumular cadascú. I com ha de ser la distribució de la riquesa.

Tot això necessita d'un coneixement de la societat que avui encara no tenim, i per al qual cal crear un pensament i unes eines que permetin més transparència de l'acció social i econòmica, menys salvatgeria en l'acció individual, menys impunitat per als qui creuen que l'únic que té sentit és apropiar-se dels bens comuns i començar a córrer. I, si aquest és el camí que s'aconsegueix d'emprendre, com és d'esperar encara avui, malgrat l'escassetat de signes positius en aquest moment, la sociologia torna a ser una eina fonamental per treballar per a la reconstrucció d'una societat diferent. Perquè només si en coneixem bé els mecanismes tenim alguna possibilitat d'anar redreçant les coses i no recaure en els vells errors de sempre.

Marina Subirats
Catedràtica emèrita de Sociologia de la UAB